

Silvija Mītniece
Jelgavas Spīdolas ģimnāzija
12. kom. klase

Skolotāja Gunita Smiltāne

Domraksts

Mana Latvija un Satversme

Jelgava 2017

Mana Latvija un Satversme

Ak, Jāni Akurater, ja vien būtu dzīvojusi toreiz, es kopā ar Tevi jautātu: “Kas vajadzīgs, lai mēs reiz būtu brīva tauta?” Tāpat atbildi es iegūtu, ka “mums vajadzīga neatkarīga Latvija”. Nepārliecināti var spriedelēt: “Bet vai mēs tādu gūsim jekad?” Īstam latvim doma tik viena: “Jā! Tikai ar vienu noteikumu. Ja mums būs griba uz brīvu valsti. Bez gribas uz valsti neviens mums to nedos.”¹

Pirmā pasaules kara brūcēm sadzīstot, atvērās pašnoteikšanās vārti, kad gluži kā Jānim Čakstem vajadzēja apzināties, ka “tā zeme, kur tu stāvi, ir svēta!”², un kopā ar Kārli Ulmani formulēt: “Tauta ir ideja par kopējām asinīm, kopēju zemi.”³ Ak, Satversmes tēvi, lemiat, kāda valsts mēs esam un kādu ceļam.

Mēs šodien varam būt drosmīgi, jo Satversmes 25 vīru “sapņu komanda”⁴, kas dažādās skolās gājuši, bet ar vienu sapni par Latvijas nākotni, mums jauno Daugavu jau izrakuši. No 1920. gada 1. maija līdz 1922. gada 15. februārim tie domāja un diskutēja, lai ir kur tautai pēc likuma tvert. Katrs cilvēks un visa tauta ir brīva. Varam izplestām rokām cauri laukiem skriet, ļaujot vārpām slīdēt caur pirkstiem.

Satversmes “sapņu komanda”, es pašlaik šķērsoju ielas, kuras jūs reiz domādami mināt, kurpju zolēm spodrinot ik bruģa akmeni līdz pat Bruņniecības namam. Soļus spert ir viegli un nepiespiesti, zinot, ka visi ir vienlīdzīgi. Es pat nespētu iedomāties, kā būtu iet pa šīm pašām ielām un baidīties vai redzēt, kā kādu publiski soda, vai pat tikt sodītam pašam tikai tāpēc, ka vēlos tiesības uz privāto dzīvi un īpašumu, vārda brīvību, izglītību un vienlīdzību.

Satversmes tēvi, ja jūs zinātu, kā priecājos es, ik vārdu pār lūpām raidot, jo tas rodas valodā šajā. Ar lepnumu runāju un rakstu dzeju, prozu un savus sapņus, un nav baiļu acīs man, ka uzkārs kaklā plāksni “Es runāju latviski”. Un, ja pat tā, tad kas par to? Valoda tik skaista, metaforām, epitetiem un oksimoroniem izcakota. Es runāju latviski, un tādēļ nebūs man jānēsā kauna medaļa, jo valoda mana cīņā uzvarējusi un saņēmusi vairogu.

Bet, “sapņu komanda”, ne man, ne pārējiem latvjiem nav vienaldzīga mūsu valsts, tās nākotne ne uguņojošajās svētku dienās, ne pelēkajā ikdienā. Tāpat kā Tu, Raini, reiz jau teici, tagad saku es: “Ir katram roka jāpieliek, lai lielais darbs uz priekšu iet!”⁵

¹ Ekmane, B. 1918.-1920. gads Latvijas Republikas Pagaidu valdības sēžu protokolos, notikumos, atmiņās. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2013. 3. lpp.

² Latvijas Vēstnesis. 12.06.2012. Nr. 91. <https://www.vestnesis.lv/ta/id/249016>

³ Latvijas Vēstnesis. 13.06.2012. Nr. 92. <https://www.vestnesis.lv/ta/id/249079>

⁴ Analoģiski Aigara Graubas filmai "Sapņu komanda 1935".

⁵ Latvijas Vēstnesis. 13.06.2012. Nr. 92. <https://www.vestnesis.lv/ta/id/249079>

Izmantotie informācijas avoti*

1. **Balodis, R.** *LR Satversmes komentāri: Cilvēka pamattiesības (VIII nodaļa)*. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011. 6.–16. lpp.
2. **Balodis, R.** *LR Satversmes komentāri: Ievads. I nodaļa. Vispārējie noteikumi*. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2014. 5.–6., 57.–66. lpp.
3. **Ekmane, B.** *1918. –1920. gads Latvijas Republikas Pagaidu valdības sēžu protokolos, notikumos, atmiņās*. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2013. 3., 708.–709. lpp.
4. *Latvijas Republikas Satversme.*: [tiešsaiste], [skatīts 01. 12. 2017.]- Piekļuve <https://likumi.lv/doc.php?id=57980>
5. **Latvijas Vēstnesis.** *Par Latvijas Republikas Satversmi: vēsture un mūsdienas*. 13.06.2012., Nr. 92.: [tiešsaiste], [skatīts 01. 12. 2017.]- Piekļuve <https://www.vestnesis.lv/ta/id/249079>
6. **Latvijas Vēstnesis.** *Priekšvārdi, ceļavārdi — jubilejas grāmatai “Latvijas Republikas Satversme”*. 12.06.2012., Nr. 91.: [tiešsaiste], [skatīts 01. 12. 2017.]- Piekļuve <https://www.vestnesis.lv/ta/id/249016>
7. **LU Juridiskā fakultāte.** *Vai Satversme jau gatava?*: [tiešsaiste], [skatīts 01. 12. 2017.]- Piekļuve <https://www.youtube.com/watch?v=c1sFXpQwvHk>
8. **Misāns, I.** *Pasaules vēsture vidusskolai III*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. 110.–127. lpp.
9. **Rudziša, A.** *Nepārtrauktības doktrīna Latvijas vēstures kontekstā*. Rīga: LZA Baltijas stratēģisko pētījumu centrs, 2017. 105.–260. lpp.
10. **Strazdiņš, J.** *Latvieši un Latvija: Atjaunotā Latvijas valsts*. Rīga: Latvijas Zinātņu akadēmija, 2014. 11.–32. lpp.